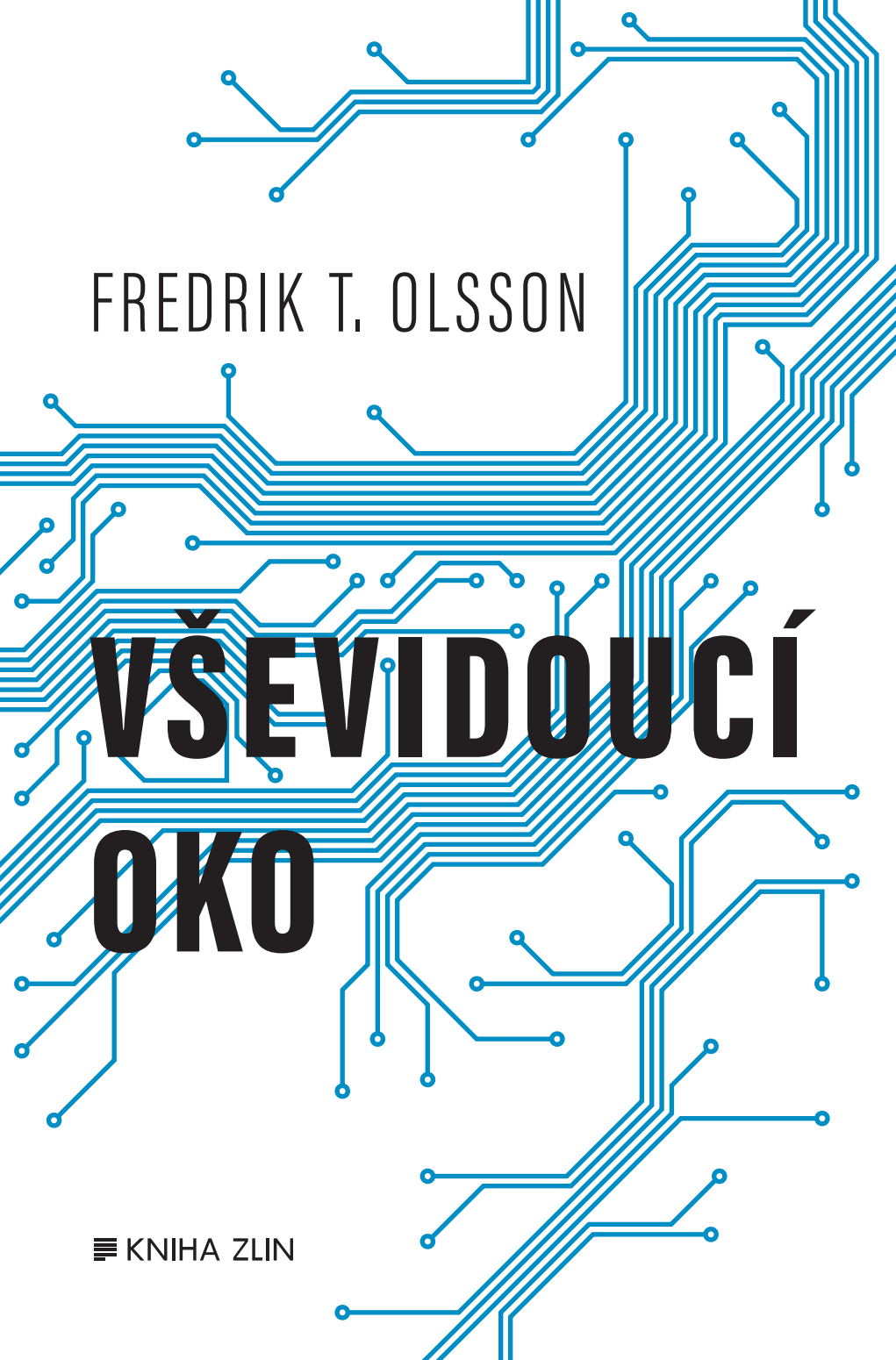

FREDRIK T. OLSSON

VŠEVIDOUCÍ OKO

≡ KNIHA ZLIN

FREDRIK T. OLSSON

VŠEVIDOUCÍ OKO

V překladu Jany Thomsen

≡ KNIHA ZLIN

1

Jediné, co mu chybělo, byl jeho vlastní vzhled.

Ne snad, že by byl marnivý, naopak: Zanedbaný obličej měl posetý drobnými dolíky a nehodlal na tom nic měnit. Teď však byla pokožka na obličejí navíc ještě napjatá a podrážděná. Pod zastřiženým strništěm planula rudou barvou, i když od posledního holení uběhlo už několik dní.

Jeho obličej na to nebyl zvyklý. Že o něj někdo pečuje, upravuje ho, dává si na něm záležet. Jako by tvář byla nějaká výkladní skříň a zbytek světa potenciální zákazníci, které je třeba nalákat.

Zevnějšek pro něj prostě nikdy nebyl důležitý. Ani jeho vlastní, ani ostatních lidí. Zajímal ho jenom vnitřní svět, ale ne v takovém tom filozofickém smyslu víkendových příloh novin, jako že krása vychází zevnitř. Byl přesvědčený, že odsud pochází vše podstatné: myšlenky, nápady, všechno, co dělá člověka jedinečným.

Taky odsud ale pocházejí jiné věci: strach, temnota, které se právě teď vrátily a zachvátily jeho mysl.

Seděl v naprostém tichu. Slyšel jenom vlastní tep a děšť rytmicky bubnující na střechu auta.

A kromě toho ještě slabý syčivý zvuk, který mohl znamenat jen jedno.

Přestal lomcovat klikou. Přestal narážet ramenem do dveří poté, co mu došlo, že to stejně nepomůže. Auto bylo zamčené a odmítalo ho pustit ven. Zbývalo jen rozepnout bezpečnostní pás, lehnout si napříč přes sedačky a zatlačit nohama do okna. Ale ani to nepovolí, protože proč by mělo?

Našli ho. Už zase. Ačkoli to bylo nemožné, nějakým způsobem se jim to podařilo.

Nikdo nemohl vědět, že bude zrovna tady, a to z toho prostého důvodu, že to nevěděl ani on sám. Rozhodl se teprve před dvěma dny, objednal si jízdenky do různých destinací, měnil způsob dopravy a datum cesty, vyzvedl si letenky, které neměl v úmyslu použít. Záměrně a s plným vědomím činil každé rozhodnutí na úplně poslední chvíli. Přesto se nedokázal zbavit dojmu, že kdosi přesně ví, jak uvažuje.

Samozřejmě že to nejde, že to je nemyslitelné. Kdo jiný než právě on by to měl vědět. I tak mu ale tělem projela vlna nelibosti.

Oholil si bílošedé, zacuchané vousy. Nad spánky si vyholil kouty, aby se zdálo, že mu řídnou vlasy. Obočí, které během let srostlo do jediného podlouhlého šedočerného klubka, měl vytrhané a upravené do dvou tenkých linek. Poprvé za celý svůj život prostál hodiny před zrcadlem a soustředěně se zabíral vlastním obličejem, až si nakonec nebyl jistý, jestli by dokázal sám sebe rozeznat v davu lidí.

V autodílně, která by se dala označit přinejmenším jako pochybná, si pronajal rok staré BMW. Zaplatil v hotovosti a neprokázal se žádným průkazem. Nikdo, vůbec nikdo ho nemohl vidět. Nikdo nemohl vědět, kam jede. Byl v bezpečí. A přesto.

Možná to měl tušit.

Měl to tušit už ve chvíli, kdy vyjížděl z té dlouhé zatáčky a železniční závory mu zatarasily cestu. Už tehdy na vteřinu

pocítil strach. Když ho ve tmě zastavila ta žlutočervená zá-
vora, táhnoucí se přes celou šířku silnice těsně před autem.
Tklivý zvuk vycházející ze světelných návěstidel.

Zastavil před červeně blikajícím světlem. Osamělé auto
v noční tmě. Čekal jednu nebo dvě minuty.

A v tu chvíli, když už ne dřív, mu to mělo dojít.

Za celou tu dobu neprojel žádný vlak.

Přesto zvuk železničních návěstidel utichl.

Projela jím další vlna nelibosti: Ten náhlý klid poté, co se
vytratil zvuk světel. Mechanický pohyb zvedajících se závor.
Zůstal jen on a železniční přejezd jako dva osamělé body za
tiché skånské zimní noci.

Viděl jen tmu a v ní rozlehlá pole rýsující se na druhé straně
kolejí. Pusté pláně se zemí tvrdou jako kámen, které se táh-
ly zdánlivě donekonečna a mizely v šedobílé mlze. Červené
body vysoko nad zemí, kde se osamoceně točily neviditelné
vrtule větrných elektráren.

Snažil se myslet na něco jiného. Není čeho se obávat. Vlak
nejspíš projel ještě předtím, než sem přijel, anebo se mu po-
rouchal motor, zasekl se na nějaké výhybce, prostě něco ta-
kového. Hlavní je, že on už tu nemusí stát. Je v cizí zemi a má
naspěch, čeká ho dlouhá cesta a nesmí ztrácet čas.

Nastartoval motor.

Pomalu začal přejíždět koleje.

A přesně v ten okamžik se to stalo.

Všechno kolem něj zahalila tma: ráz na ráz se vypnulo
celé auto, přístrojová deska, naváděcí světla kolem klíčové
dírký a tlačítek, úplně všechno. I potkávací světla, která by
měla svítit na cestu před ním. I zadní světla, která by měla
šířit načervenalou mlhu za svažujícím se zadním sklem.
A především – motor.

Znovu otočil klíčkem, aby nastartoval. Nic. Ještě jednou,
a ještě. Tak už krucinál naskoč, slyšel sám sebe, jak řve. Bou-
chal do volantu, ale k ničemu to nebylo.

Ve chvíli, kdy chytil kliku u dveří, si uvědomil, že už mu to vlastně došlo. Že ať lomcuje dveřmi sebevíc, budou zavřené a zamčené, a tak to i zůstane. To samé platilo o bočních okénkách: Ať ta ubohá tlačítka tiskne, jak chce, ať se je vši silou snaží vmáčkнуть do zaobleného polstrování dveří, ať zápasí sebevíc, zůstane auto dál zavřené, temné a bez známek života.

A v tu chvíli se začaly spouštět závory.

V tu chvíli zaslechl supění. A v tu chvíli mu to došlo.

Ale to už taky bylo načase.

*

První záblesk světla zahlédl, když ležel napříč přes přední sedadla.

Nohama kopal do bočního okénka, cítil, jak mu za ušními bubínky vře tep, v ústech měl kovovou pachutí hrůzy a krve, i když do doby, než se to stane, zbývalo ještě několik vteřin.

Viděl, jak se sklo pod jeho nohama otřásá, ale dál drží. Jak okno i dveře zůstávají zavřené. A pak sledoval, jak tu zašpičatělou skleněnou plochu zaplavuje narůstající záře ze světlo-
metů. Zavřel oči a slyšel jenom zvuky.

Sykot kolejí pod sebou.

Tlukot srdce v ústech.

Píšťalu vlaku poté, co strojvůdce zahlédl jeho auto. Úporné houkání, které bude tím posledním, co uslyší. Pronikavý skřípot železa zarývajícího se do jiného kusu železa ve snaze zabrzdit, ačkoli už je na to moc pozdě.

Jediné, co mu chybělo, byl jeho vlastní vzhled.

Ne snad, že by byl marnivý.

Ale uvědomoval si, že až ho najdou, jen těžko se jim bude zjišťovat jeho identita.

**DEN 1. PONDĚLÍ 3. PROSINCE.
ANBURANCE.**

Nemám žádnou první vzpomínku.

Ať se sebevíc snažím vybavit si minulost, nedokážu to.

Nepamatuju si svoje zrození.

Nepamatuju si žádná místa.

Vím jen to, že teď žiju, a že za mnou je nekonečný počet minulostí a někde mezi nimi je i ta moje.

A já neustále musím přemýšlet nad tím, která to je.

Nemám žnou první vzpomínku.

Myslím si, že kdybych nějakou měl, bylo by všechno lepší.

2

Den, kdy se váš život změní, začíná jako každý jiný.

Nikdo vám ráno při probuzení neřekne, že právě dneska to bude asi trochu náročnější, takže byste si měli dát krajíc chleba navíc a kávu si vychutnávat o něco déle, protože bude chvíli trvat, než se zase naučíte něco si vychutnávat. Nikdo vám nepoloží ruku kolem ramen a nepřipraví vás na to, co přijde.

Všechno je jako obvykle.

Až do chvíle, kdy už to tak není.

Když se v pondělí třetího prosince snesla na Stockholm odpolední tma, nikdo nemohl vědět, že úroveň státní bezpečnosti byla tajně nastavena na maximum.

Nikdo netušil, že na ústředí ministerstva obrany ve velkém cihlovém domě v ulici Lidingövägen sedí muži a ženy v uniformách se jmenovkami a obávají se nejhoršího.

A nikdo neměl ani potuchy, že rozsáhlý výpadek proudu, který se odehraje ve čtyři hodiny a šest minut, bude pouhým začátkem něčeho mnohem většího.

* * *

Muži v bílé dodávce na Klaraberském viaduktu nevěděli, na co čekají.

Samozřejmě měli jistou představu, ale na *koho přesně čekají, to netušili. Nevěděli, co má onen člověk dělat, s kým se má sejit, jak to celé bude vypadat. A nevěděli ani proč*, což je ovšem znervózňovalo ze všeho nejvíc.

Ticho v těsné nákladní části dodávky bylo stejně kompaktní jako prostor, po němž se v ní dalo pohybovat. Zvenku vypadala nenápadně jako jakákoli jiná dodávka, což byl samozřejmě záměr. Kdysi ji ministerstvo koupilo nejspíš proto, že v ní bylo hodně místa. Potom ale někdo úplně ztratil soudnost a poskytl až moc volnosti technickému štábu, který měl k dispozici příliš vysoký rozpočet. Takže teď bylo auto tak napěchované monitory a elektronikou, že spíše než jako pracovna působilo jako nákladný chlapecký pokoj v rodině s nezvykle malým bytem.

Kabina řidiče byla o metr zkrácená a vzniklý prostor vyplňoval regál s počítači a elektronickými jednotkami, které zcela jistě vykonávaly důležité úkoly, vyvolávaly ovšem dojem, že prostě jen tak červeně nebo zeleně blikají. Podél jedné stěny visely ve dvou řadách ploché monitory a přímo pod obrazovkami se nacházeli čtyři dospělí muži, což vzhledem k rozloze auta bylo přinejmenším dvakrát víc, než by mělo.

Dva z nich seděli u klávesnic, byli rozdílného věku, bohužel však stejné váhové kategorie. Hned za nimi se mačkali druzí dva muži, kteří to tu měli na povel. Jednomu z nich se v jeho nepřítomnosti říkalo Lassie, zatímco druhý se jmenoval Velander, byl expert v oblasti IT, na sobě měl civilní oblečení a vůbec se nedalo říct, kolik mu je let. Jeho brýle se vlivem teploty v dodávce neustále zamlžovaly. Krčili se pod stropem auta, dotýkali se ramen a pohled měli upřený na obrazovky s rozmazanými šedomodrými záběry z bezpečnostních kamer na stockholmském hlavním nádraží.

Starší z dvojice mužů si ho všiml jako první.

Dvě minuty před stanoveným časem.

„Co ty tu sakra děláš?“

Řekl to slabým hlasem, skoro jako by jen vydechl, ale všichni to slyšeli, a když uviděli, kam tím míří, spatřili to taky.

Možná to bylo tím, jak se pohyboval. Stresem patrným na stylu jeho chůze. Možná něčím jiným. Dodávkou náhle projela vlna ostražitosti, jako když koutkem oka zahlédne me během divadelní přestávky naši starou lásku, kterou jsme neviděli celé roky, a ona vyčnívá z davu a my z ní nemůžeme spustit oči.

Změnil se.

Při chůzi se klátil, vlasy měl v průvanu celé rozježené, jako by zrovna vstal z postele, ačkoliv už bylo pozdě odpoledne, nebo jako by mu účes vytvořil podle vlastního uvážení vlhký vítr. A on přitom vždycky tak dbal o to, aby byl stylově oblečený a ladil. Býval bystrý a vysportovaný a nikdo mu nikdy nevěřil, když prozradil, že už mu bylo padesát – *několikrát*, říkával jako vtip na posledních třech oslavách narozenin. *Loni to bylo moc fajn, tak letos slavím zase padesát.*

Za pouhé tři měsíce ho jeho věk dohnal. A nejen to, zdálo se, že ho i předebral. Vypadal teď unaveně, zlomeně. Kabát na něm visel, jako by ho na něj někdo odlil, a džíny byly až po lýtka nasáklé rozmáčeným sněhem. Jak se na monitorech umístěných v dodávce prodíral davem po šedomodré mramorové podlaze nádražní haly, jeden šedomodrý kabát v moři dalších šedomodrých cestujících, zdály se jeho pohyby nuce- né a trhavé, jako by měl každou chvíli přijít o rozum.

Přecházel z jedné obrazovky na druhou. Pospíchal klenu- tou nádražní halou, pod nástěnnými malbami a dál k novým eskalátorům na opačném konci.

To nemůže být ten člověk, na kterého čekají.

Jenže jestli to není on, co tady zrovna teď pohledává?

„Co uděláme?“ zeptal se muž se zamlženými brýlemi.

„Počkáme,“ odpověděl ten, co se nejmenoval Lassie.